

Beleidsregel Duurzaamheid

Bestemmingsplan Verbrede reikwijdte Planetenbuurt

Gemeente Zwijndrecht, 27 september 2023

Inleiding

Het streven is om Noord een innovatief gebied te laten zijn waarin een hoge mate van duurzaamheid mede de kwaliteit bepaalt. Een hoogwaardige ruimtelijke kwaliteit gaat er samen met een lage milieubelasting. Het streven is een energieneutraal gebied.

In het kader van duurzaamheid zijn de volgende onderdelen betrokken;

- Planontwikkeling in Noord heeft adaptief vermogen; toekomstbestendigheid.
- De uitwerking van ruimtelijke ontwikkeling gaat om het optimaliseren van het netwerk voor langzaam verkeer (aanleg goede fietsvoorzieningen), het beperken van wateroverlast door overstrooming (voldoende buffercapaciteit en flexibiliteit, hemel waterbeheer).
- Maximaal gebruik maken van beschikbare ruimtelijke en technische middelen om een gebied te realiseren met ruimte voor water en groen, waar zo min mogelijk energie, en de energie die wordt verbruikt duurzaam is en een thermisch buitenklimaat (beperken hittestress door verspreide groene zones en schaduwmaatregelen) wordt gecreëerd.

De gemeente Zwijndrecht heeft zich aangesloten bij het Convenant klimaatadaptief bouwen in Zuid-Holland. Dit convenant gaat uit dat nieuwbouwlocaties, inclusief transformatie- en uitleggebieden, zo klimaatadaptief mogelijk gebouwd worden. Hierbij worden de kwaliteit van de leefomgeving, milieu, biodiversiteit, technische, financiële en economische aspecten meegenomen en gelet op betaalbaarheid en beheerbaarheid. Uitgangspunt is dat de ontwikkeling leidt tot:

- minder wateroverlast
- meer biodiversiteit
- minder hittestress
- minder langdurige droogte en minder nadelige gevolgen ervan
- minder bodemdaling en minder nadelige gevolgen ervan

dan er voorafgaand aan de ruimtelijke ontwikkeling van het woningbouwplan was. Daarbij gaat voor wat betreft mogelijke oplossingen de aandacht onder andere uit naar gevels, daken, funderingen en de buitenruimte.

Deze beleidsregel geeft invulling op de volgende thema's:

- GPR-richtlijn;
- energiesysteem en –gebruik;
- natuurinclusief bouwen;
- klimaatadaptief bouwen;
- biodiversiteit;
- circulariteit.

GPR richtlijn

Voor gebouwen wordt het instrument GPR Gebouw gebruikt. De Omgevingsdienst OZHZ geeft initiatiefnemers een gratis licentie voor dit instrument (een door initiatiefnemer zelf in te vullen online-tool), waarmee de duurzaamheid van een gebouw wordt berekend (rapportcijfer, maximaal score 10) en kan worden verhoogd. Als gemeente Zwijndrecht kiezen we voor de volgende scores als minimale prestatieniveau:

- Energie: 9
- Gezondheid 8
- Gebruikskwaliteit: 8.5
- Toekomstwaarde 7.5
- Duurzaamheid 8.5

Energiesysteem en -gebruik

Met het ontwikkelen van nieuwbouw dient invulling te worden gegeven aan het huidige energiebeleid van de gemeente Zwijndrecht: de Regionale Energiestrategie Drechtsteden 1.0 en de Transitievisie Warmte 2021. Deze documenten vormen de leidraad voor de ontwikkeling van de warmtevoorziening in het de Planetenbuurt. Sinds 2018 wordt nieuwbouw niet meer aangesloten op het gasnet. De woningen in de Planetenbuurt moeten op een duurzame manier worden verwarmd. Vanuit het energiebeleid van gemeente Zwijndrecht zijn de volgende criteria van toepassing:

I Voorkeursvolgorde warmte

Bij toepassing van warmtebronnen hanteren we de volgende voorkeursvolgorde van warmtebronnen:

1. direct bruikbare warmte
Voorbeelden van direct bruikbare warmte zijn restwarmte uit afvalverbranding en diepe geothermie.
2. op te waardenen warmte
Dit is duurzame warmte uit omgevingswarmte, zoals oppervlaktewater en andere vormen van aquathermie, laagtemperatuur restwarmte, ondiepe geothermie en (ventilatie)lucht.
3. de minste voorkeur gaat uit naar te maken warmte.
Voorbeelden hiervan zijn groene waterstof en groen gas.

In het energiebeleid vindt u toelichting op deze voorkeursvolgorde voor warmtebronnen. Ook staat daar informatie over de beschikbare warmtebronnen en de warmteoptie per buurt die de laagste maatschappelijke kosten heeft (perspectiefkaart).

Het hoofdtracé van het warmtenet loopt langs de locatie en het biedt kansen om hier op aan te sluiten.

II Ontwikkelperspectief warmtetransitie

Hoe verhoudt het initiatief voor het aardgasvrij maken van een cluster gebouwen zich tot het perspectief voor de buurten eromheen, de verwachte infrastructuur, het temperatuurniveau en de bronnenstrategie (RES)

III Integrale samenhang energiesysteem (warmte, hernieuwbaar gas, elektriciteit; pieken opvangen; koppeling van warmtenetten)

Het is belangrijk om de integrale samenhang van het energiesysteem (warmtenet, (hernieuwbaar)gasnet en elektriciteitsnet) te bekijken. Het warmtenet als onderdeel van het energiesysteem kan helpen om pieken in het energiesysteem op te vangen en de steeds grotere energievraag te beperken. Met een warmtenet voorkomen we de elektrificatie van de warmtevraag met de bijbehorende en in onze verstedelijkte gemeente lastig in te vullen

verduurzamingsopgave. Daarnaast kunnen met een warmtenet de gevolgen van een eventuele netcongestie bij Stedin worden voorkomen of beperkt.

Voor het openbaar gebied blijkt energieopwekking mogelijk via bijvoorbeeld zonnepanelen en het aanleggen van laadinfra voor elektrische auto's en fietsen. De beleidsregels voor parkeren voorzien hier in.

Wettelijk kader

Het Bouwbesluit verplicht bij nieuwbouw dat woningen bijna energieneutraal zijn (BENG-norm per 01-01-2021). Het Bouwbesluit is uitputtend bedoeld als het gaat om het stellen van regels over de energieprestatie van gebouwen.

Nieuwe gebouwen krijgen met ingang van 1 juli 2018 geen gasaansluiting meer. Dit is het gevolg van een wijziging van de Gaswet.

In het bouwbesluit (10 maart 2020) is de verplichting opgenomen bij woningbouw met meer dan 10 parkeervakken op hetzelfde terrein elk parkeervak de leidinginfrastructuur (loze leidingen) worden aangelegd voor de aanleg van laadpunten.

Natuurinclusief bouwen

Natuurinclusief bouwen betekent dat er bij nieuwbouw, renovatie of herstructurering bewuste keuzen worden gemaakt voor het creëren van kansen voor natuur in de bebouwde omgeving. Zo kan de bebouwde omgeving optimaal worden benut voor soorten die zich hier thuis kunnen voelen. Bij nieuwe initiatieven moet natuurinclusief bouwen worden betrokken.

Klimaatadaptatief bouwen

De aarde warmte op en het klimaat verandert. Het is belangrijk dat we ons voorbereiden op de gevolgen van een veranderend klimaat met extremer weer, zoals extreme regenval, langdurige droogte en hoge temperaturen. Het doel is om de leefbaarheid van de gebieden in Zwijndrecht te versterken vanwege de verwachte klimaatveranderingen. Het gaat hierbij om de thema's: wateroverlast, droogte, hitte en overstromingen. Een groene inrichting van de terreinen en de openbare ruimte kan hieraan bijdragen, en zorgt tevens voor een prettige woon- en verblijfsomgeving. De gemeente Zwijndrecht heeft het Convenant Klimaatadaptief Bouwen ondertekend. Van ontwikkelende partijen wordt verwacht dat creatief wordt bekeken hoe invulling kan worden gegeven aan de doelstellingen van het convenant.

Biodiversiteit

De gemeente Zwijndrecht heeft in 2022 de Natuurkansenkaart opgesteld. Per buurt geeft deze aan welke kansen er zijn om de biodiversiteit te versterken en welke maatregelen toegepast kunnen worden voor de iconsoorten. Bij nieuwe initiatieven moet hierbij worden aangesloten.

Circulariteit

De gemeente Zwijndrecht hecht veel waarde aan de circulaire economie en wil overmatig gebruik en onnodig verlies van grondstoffen en materialen voorkomen. Bij nieuwe initiatieven wordt daarom gestimuleerd het thema circulariteit in bouwplannen op te nemen. Denk daarbij aan:

- Het inzetten van een materiaal/ gebouwen paspoort. Op deze manier leggen we materialen vast, wat de impact is en wat er gebeurt met de uitstroom van de materialen.

- Het inzetten van materialen met een lage milieuprestatiescore.
- Schaarse en toxische materialen en grondstoffen worden zoveel mogelijk vermeden
- Het ontwerp van de gebouwen is flexibel, zodat het gebouw snel en makkelijk aanpasbaar is wanneer de bestemming en de inrichting van de ruimte verandert.

Goede afvalscheiding en afvalinzameling draagt bij aan de doelstellingen van een circulaire economie. Daarom dient ook afvalinzameling integraal onderdeel te zijn van het plan. Hiervoor gelden de volgende uitgangspunten:

- Grondgebonden woningen krijgen drie minicontainers aan huis voor inzameling van de grondstoffen GFTE (groente-, fruit- & tuinafval en etensresten), PMD (verpakkingen van plastic, metaal/blik en drankenkartons) en OPK (oud papier & karton). Inzameling van restafval gaat via ondergrondse verzamelcontainers;
- Minicontainers dienen op eigen grond gestald te worden, zoveel mogelijk uit het zicht van de openbare ruimte;
- Gestapelde bouw (hoogbouw) heeft de beschikking over verzamelcontainers voor OPK, PMD en restafval. In 2021 worden naar verwachting ook zogenaamde cocons voor GFE geplaatst t.b.v. de hoogbouw.
- Alle woningen krijgen een adres-gebonden afvalpas, waarmee toegang verkregen kan worden op de toegewezen ondergrondse containers en op het afvalbrengrstation.